

A következő szakasz a polgári és büntetőügyekben eljáró ausztriai szakosított bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Az egyes bíróságok alapvetően minden ügytípussal foglalkoznak.

A legnagyobb ausztriai városokban szakosított bíróságok is működnek:

öt Bécsben – polgári jogi, büntető-, kereskedelmi (két bíróság), munkaügyi és szociális ügyekben,

kettő pedig Grazban – büntetőügyekben és egyéb jogi ügyekben.

A **munkaügyi jogvitákat** alapvetően azokat a munkaviszonnyal kapcsolatos jogvitákat jelentik, amelyeket a munkaügyi és szociális bíróságokról szóló törvény (Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz — ASGG) 50. §-a határoz meg; ezekre a polgári ügyekéhez hasonló, de néhány speciális szabállyal kiegészített saját eljárásrend vonatkozik.

Munkaügyi jogvitákban első fokon a tartományi bíróságok (Landesgerichte) járnak el (Bécsben a munkaügyi és szociális bíróság – Arbeits- und Sozialgericht), másodfokon a tartományi felsőbbbíróságok (Oberlandsgerichte), harmadfokon pedig a Legfelsőbb Bíróság (Oberster Gerichtshof). A döntéseket bírói tanácsok (Senat) hozzák, amelyeket valamennyi eljárási szinten egy vagy több hivatásos bír (Berufsrichter), és a munkáltatói, illetve a munkavállalói oldalról egy-egy ülnök (Laienrichter) alkot.

A munkaügyi bíróságok határozatai elleni jogorvoslati eljárás a polgári eljárásnak felel meg, azonban kevesebb jogorvoslati korlátozással. Így például munkaügyi jogvitákban a Legfelsőbb Bírósághoz értekezhetőtől függetlenül minden esetben felülvizsgálati kérelem (Revision) nyújtható be, ha alapvető jelentőségű jogkérdésről van szó.

A **kereskedelmi jogvitákat** alapvetően a bíróságok hatásköréről szóló törvény (Jurisdiktionsnorm) 51. §-a szerinti azon polgári jogi jogviták alkotják, amelyekben valamelyik fél vállalkozó; ezeket – néhány különös szabály alkalmazása mellett – polgári eljárásban tárgyalják. A bírói tanácsok által elbírált kereskedelmi ügyekben első- és másodfokon egy, a kereskedelmi oldalról delegált ülnök is részt vesz (a Legfelsőbb Bíróság előtt azonban nem).

A **peren kívüli eljárások** (Verfahren außer Streitsachen) során a bíróságok olyan magánjogi ügyekben döntenek, amelyeket különös jellegük alapján utalnak a bíróságok elé (leginkább egyezségek, szülői felügyeleti kérdések és más olyan ügyek, amelyekben rendszerint nem két ellenérdekű fél áll egymással szemben).

Peren kívüli eljárásokban az ügyek többségében első fokon a körzeti bíróságok, másodfokon a tartományi bíróságok, harmadfokon pedig a Legfelsőbb Bíróság dönt. Az ügyekben első fokon egyesbíró vagy bírósági titkár (Rechtspfleger, speciális képzésű bírósági alkalmazott), másod- és harmadfokon pedig három vagy öt hivatásos bíróból álló tanács dönt.

A peren kívüli eljárásban alkalmazott jogorvoslati eljárás típusa is hasonlít a polgári eljárásban alkalmazotthoz. Ezen eljárások különös jellege alapján azonban kevesebb a jogorvoslati korlátozás. Ezenkívül másodfokon szűk körben – az elsőfokú kérelmek és indítványok keretein túlmenően – még új indítványok is tehetők.

Az ilyen eljárásban elbírált ügyek sokfélesége miatt gyakran eltérő különös szabályok vonatkoznak a különböző tárgykörökre.

Közigazgatási bíróságok

Ausztriában közigazgatási ügyekben 2014. január 1. óta nincs jogorvoslati lehetőség a közigazgatási hatóságok határozatai ellen. Határozataik ellen a szövetségi vagy a tartományi közigazgatási bírósághoz benyújtott panasz (Beschwerde) formájában kérhető jogorvoslat. A közigazgatási bíróságok érdemben bírálják el az ügyet; határozataik ellen bizonyos feltételek mellett a Közigazgatási Törvényszékhez felülvizsgálati kérelem nyújtható be.

Más szakosított bíróságok

Különleges jogállás

Ausztria bírósági rendszerében különleges jogállással rendelkezik a „közjogi bíróságok” (Gerichtshöfe des öffentlichen Rechts) – azaz az Alkotmánybíróság és a Közigazgatási Törvényszék. Noha ezek – a 2014. január 1-jével felállított közigazgatási bíróságokhoz hasonlóan – független bíróságok, nem tagozódnak be az igazságszolgáltatás rendszerébe. Az Alkotmánybíróság és a Közigazgatási Törvényszék szervezetiileg önálló. Mindkettő székhelye Bécs, illetékességi területük pedig az egész ország területére kiterjed.

Feladatukat tekintve is elkülönülnek a rendes bíróságoktól. Nem polgári és büntetőügyekben járnak el (még fellebbviteli fórumként sem), hanem a közjogi terén rendelkeznek speciális feladatokkal. 2015. január 1. óta azonban egy rendes bíróság által elbírált jogvita felei – bizonyos feltételekkel – a Közigazgatási Törvényszéknél kérelmezhetik egy törvény vagy rendelet megsemmisítését.

Az Alkotmánybíróság (Verfassungsgerichtshof)

Az Alkotmánybíróság (Verfassungsgerichtshof) elsődleges feladata, hogy ellenőrizze az alkotmány és az alapvető jogok tiszteletben tartását. Különösen a következő törvények, rendeletek és határozatok alkotmányosságát vizsgálja:

szövetségi és tartományi törvények,

a közigazgatási hatóságok által kibocsátott rendeletek (Verordnungen),

a közigazgatási hatóságok által hozott jogerős határozatok (Bescheide).

Az Alkotmánybíróság az említett jogszabályokat szükség esetén meg is semmisítheti.

Más bíróságoktól eltérően az Alkotmánybíróság bírái nem hivatásos bírakként (Berufsrichter), hanem tiszteletbeli bírakként (Honoratiorenrichter) töltik be tisztségüket. E bíróság tagjai csak olyan kiemelkedő személyiségek lehetnek, akik valamilyen más beosztásban már sikeres jogi pályafutást tudhatnak maguk mögött. Az Alkotmánybíróság legtöbb bírása mellékállásban gyakorolja bírói tisztségét, és folytatja előző hivatását (pl. bíróként vagy egyetemi tanárként; köztisztviselő azonban nem lehetnek, esetükben a közzolgálati jogviszonyt fel kell függeszteni). Az Alkotmánybíróság rendszerint évente mindössze négy ülészakot tart.

A Közigazgatási Törvényszék (Verwaltungsgerichtshof)

A Közigazgatási Törvényszék (Verwaltungsgerichtshof) feladata **az egész közigazgatás törvényességi felügyelete**, kivéve a rendeleteket (Verordnungen), amelyeket csak az Alkotmánybíróság jogosult vizsgálni, illetve megsemmisíteni. A Közigazgatási Törvényszék mindenekelőtt a közigazgatási bíróságok jogsértő határozatai ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek tárgyában dönt.

Jogi adatbázisok

Az [osztrák igazságügyi portál](#) általános tájékoztatást nyújt az osztrák jogrendszeréről.

Ingyenes-e a jogi adatbázishoz való hozzáférés?

Igen.

Kapcsolódó linkek

[Bíróságok hatásköre és illetékessége – Ausztria](#)

Utolsó frissítés: 25/04/2017

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.